

putovanja

Godišnjak **Družine**

čuvara tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga

ISSN 1846-890X

KUD „Braća Miladinovci“ iz Osijeka

SADRŽAJ

UVODNIK	3
AKTIVNOSTI	4
SMOTRA CRKVENOG PJEVANJA	7
MEĐUNARODNA SMOTRA 20. susret naroda i kultura	7
IZLOŽBA i RADIONICA	7
ISTRAŽIVAČKA DJELATNOST	8
OKRUGLI STOL i DANI EUROPSKE BAŠTINE	8
IZDAVAČKA DJELATNOST	9
MEĐUNARODNA SURADNJA	
PRENOSIMO	10
NAJAVA	11

Darove za različite namjene, projekte i članarinu možete slati na adrese i račun:

Družina“ – Čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga

Lastovska 15, HR-10000 ZAGREB
Tel. ++385 (0)91 61 14 244
e-mail: druzina@druzina.hr
www.druzina.hr

Kunski žiro račun:

IBAN: HR5823600001101623088

Model: HR00

U polje „Opis plaćanja“ navesti svrhu uplate

Devizni račun:

Zagrebačka banka d.d., Zagreb

IBAN: HR5823600001101623088

SWIFT CODE: ZABHR2X

Navesti svrhu uplate

uvodnik

Kada se u životu proslavi važna godišnjica kao što je „Družina“- čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga 2017. godine obilježila 25. godišnjicu djelovanja, i 20. obljetnicu Međunarodne smotre folklora 20. susret naroda i kultura, onda se događa određena promjena. Ona može biti dobra ili manje dobra, a ovisi o puno sastavnica koje su međusobno povezane. Budući da „Družinu“ čine ljudi, pojedinačno učlanjeni ili kroz udruge i druge pravne institucije, nužno je, dakle, voditi računa o živom organizmu u kojemu bi se mogla primijeniti ona narodna: „Koliko ljudi, toliko čudi“. A da se te „čudi“ nekako uokvire, pomaže Statut koji se, uglavnom, ne čita i često puta ne razumije ova ili ona gesta ili odluka upravnih tijela „Družine“. Zato držim važnim, za one koji se druže i međusobno pomažu danas i ubuduće u „Družini“, ponoviti opis djelatnosti kako bi se vidjela širina djelovanja i odabralo mjesto za svakoga. To su: prikupljanje i obradba o stanju graditeljskog nasljeđa i drugih sadržaja vezanih uz tradiciju, obradba prikupljenog materijala, kompjutorska obradba podataka, razmjena podataka i informacija u suradnji sa stručnjacima i odgovarajućim institucijama države Hrvatske i svijeta kao i s ljubiteljima hrvatske baštine, izradba tradicijskih

uporabnih predmeta korištenih u obiteljima, priprema hrane po jelovniku hrvatske obitelji, organiziranje predavanja (kolokvija, tečajeva, okruglih stolova...), okupljanje mladih i druženje kroz tradicijsku pjesmu, ples, radionice..., izdavanje biltena „Družine“ i drugih radova o proučavanju hrvatske kulturne baštine, jednom riječi područje djelovanja sukladno ciljevima jesu kultura i umjetnost, kako je navedeno u Registru udruge RH. Djelovanje se odnosi na teritorij države HRVATSKE. Važnost svih programa obuhvaća nekoliko razina: pedagoški aspekt za nositelje baštine koji se ostvaruje kroz pripreme cijele godine, jer vlastitu tradiciju treba naučiti, usvojiti i moći dostojanstveno pokazati; spomenička baština namijenjena gledateljima a naročito djeci i mlađoj populaciji koji podržavaju programe; održivi razvoj naglašava se kroz susrete mladih koji usvajaju svoje lokalne ili regionalne hrvatske korijene, ali također upoznaju druge sadržaje kulturne baštine iz Europe i svijeta. Strane folklorne skupine u Hrvatskoj imaju priliku upoznati baštinu kroz: pjesmu, ples, odijevanje, glazbu, izložbe, suvenire, domaću prehranu, a na izletima još i krajobraz podneblja u kojemu se događaji odvijaju te mentalitet

ljudi kod kojih su smješteni; održivi razvoj zavičajnosti je zagarantiran svim programima i međusobnim kontaktima koji ostaju trajne vrijednosti. O svemu ovome pa i o nepredviđenostima koje život donosi, od Izborne skupštine „Družine“ u travnju 2018. godine na novi mandat od četiri godine, brigu će voditi predsjednica dr. sc. Manda Svirac i dopredsjednik Ante Kordun, članovi Upravnog odbora: Josip Čivić, Drago Knežević, Ksenija Kovačić, dr. sc. Marija Raguž, Mato Stanić te članovi Nadzornog odbora prof. dr. sc. Neda Pintarić, Snježana Marcijan i Josip Matker. Na vlastiti zahtjev, članstva u „Družini razriješeni su: KUD „Branimir“ iz Bošnjaka, KUD „Ograna seljačke sloge“ iz Lupoglva, KUD „Prigorski zdenec“ iz Vidovca te Martina Mišetić. Zahtjev za upis u „Družinu“ zatražili su: KUD „Seljačka sloga“ Bogdanovci, Ljubica Katunar, Josip Matker, Ksenija Kovačić, Mario Kiš i Marija Radić. Njima i svim članovima „Družine“ želim sretno u daljnjih 25 godina i još puta toliko!

Dr. sc. Manda Svirac predsjednica

AKTIVNOSTI

SMOTRA CRKVENOG PJEVANJA

Projekt pod nazivom Vođinci, Popijevke Blaženoj Djevici Mariji Fatimskoj ostvaren je u suradnji s Ministarstvom kulture RH a Smotra je 13. svibnja 2017. održana u Vođincima pod nazivom Pjevajmo Gospi Fatimskoj. Dva su razloga zašto je „Družina“ – čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga pokrenula ovaj projekt a Ministarstvo podržalo terensko istraživanje i dokumentiranje. Prvi je razlog obilježavanje spomena 100 godina ukazanja Blažene Djevice Marije u Fatimi pa smo u nizu našega djelovanja predvidjeli organizirati 18. smotru crkvenog pjevanja s istim naglaskom. Drugi je razlog nastao iz znatiželje o stanju poznavanja pjesama upućenih Gospi Fatimskoj u nas. Znamo, naime, kako hrvatski narod rado pjeva i pjesmom časti BDM. Na Smotri crkvenog pjevanja 13. svibnja 2017. predstavljene su dvije popijevke Gospi Fatimskoj, popijevka Trinaestoga svibnja (Vođinci) i Fatimska himna „Nad fatimskim nebom“ (Bukevje, Dugo Selo II – Lukarišće i Županja). Osim tih pjesama, svaka skupina je u Vođincima predstavila i druge pjesme po izboru. Zahvaljujemo svima koji su pomogli, osobito Općini i Župi Kraljice sv. Krunice Vođinci, ŽPS „Družine“ Vođinačkim počimajlama i donatorima vlč. I. Janešu i msgr L. Strgaru iz Đakova te Moniki i Željku Mijaković iz Vinkovaca.

MEĐUNARODNA SMOTRA FOLKLORA

20. SUSRET NARODA I KULTURA

Uz potporu Ministarstva kulture RH koje u kontinuitetu prati i podržava našu djelatnost, organizirana je Međunarodna smotra folklora 20. susret naroda i kultura u više mjesta u suradnji s lokalnim udrugama: Čučerje (Zagreb), Podravski Podgajci (Donji Miholjac), Sikirevci (Sl. Brod). Najava jubilejskog 20. surseta bila je u svibnju u Čučerju u okviru manifestacije Lijepe moje Čučerje zelene 12. i 13. svibnja 2017. na kojoj je, uz ostale, sudjelovala skupina iz Republike Češke iz Šumperka "Tanečni folklorni soubor Senioři Šumperk" u uzvratnom gostovanju kod HKPD „Bosiljak“ iz Čučerja koji je 2016. boravio na festivalu folklora kod njih. U okviru tih dana razgledali su također Zagreb.

IZLOŽBA i RADIONICA

Izložba „Družine“ Od Cvjetnice do Uskrsa 2018. godine bila je postavljena u prostorijama Općine Bogdanovci u centru mjesta Vukovarsko-srijemske županije kao dio programa „Družine“: Bogdanovci, Radionica ukrašavanja uskrasnih jaja vezom (opletom) uvrštenog

u „Program financiranja zaštite kulturnih dobara za 2018. godinu“ Ministarstva kulture RH. Autorica je bila etnologinja dr. sc. Marija Raguž. Temelj izložbe činili su predmeti zbirke „Družine“ koji dočaravaju kako se obilježavalo razdoblje na koje se izložba

odnosi diljem Hrvatske i u Europi. Dodani su predmeti iz Bogdanovaca, pri čemu je velika pažnja posvećena prikazivanju tradicijskoga ruha u razdoblju Velikoga tjedna. Iz pera autorice M. Raguž doznajemo sljedeće:

„Izložba je bila organizirana kroz pet sadržajnih cjelina - Cvjetnica, Veliki četvrtak, Veliki petak, Velika subota i Uskrs. Opsegom je najveći dio izložbe bio vezan uz Uskrs. Upravo je taj dio izložbe bio najzanimljiviji posjetiteljima zbog jedinstvene zbirke uskrasnih pisanica. Za javnost je bila otvorena u subotu 10. ožujka u prijedpodnevnim satima. Tijekom prvoga dana, održana je radionica vezenja jaja, zaštićene tehnike ukrašavanja uskrasnih pisanica opletom ili vezom koja se u Bogdanovcima održala do danas. Demonstrator radionice je bio Mario Kiš iz Bogdanovaca. Vinkovačka televizija istoga je dana snimala emisiju iz ciklusa „Život piše priče“ na izložbi, čime je ona predstavljena široj javnosti. Prikazana je i radionica vezenja jaja, a emisija je tematski u najvećoj mjeri posvećena tehnikama ukrašavanja uskrasnih pisanica. Tijekom drugoga dana njezinoga trajanja, izložbu su posjetili i sudionici smotre korizmenoga pjevanja „9. Korizma u Bogdanovci“. Komentari na izložbu bili su redom pozitivni, a velik je odjek imala televizijska emisija snimljena na izložbi. Time je izložba „Od Cvjetnice do Uskrsa“ i one koji ju nisu posjetili nešto naučila o obilježavanju Velikoga tjedna u Slavoniji, ili ih možda podsjetila na neke njima poznate, ali prošlosti napuštene običaje ili predmete. Onima koji su izložbu posjetili, ona je dala jedan uvod u to najvažnije razdoblje u sakralnoj godini.“ (M. Raguž).

Na Uskrs

Radionica

Istraživačka djelatnost

U početku djelovanja „Družine“ istraživačka djelatnost bila je organizirana u okviru projekta Iz narodne baštine hrvatskih krajeva u suradnji sa studentima etnologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Projekt se provodio u više mjesta. Kako tada, tako i sada, voditeljica Projekta je dr. sc. Manda Svirac (Sekcija za istraživanje i proučavanje narodne baštine). Danas u tome sudjeluju etnolozi. Istraživanja su sustavno vršena u više mjesta, a u Podravskim Podgajcima od 1996. godine najviše je tema istraženo: odijevanje i nakit, od lana do platna (sijanje, obradba lana, tkanje), vez, pletenje košara, krušna peć, prehrana, ribolov, ovčarstvo i prerada vune, uzgoj dudovog svilca, žetva, obrada vinograda, običaji (uz rad, godišnji, životni), podaci o selu, tuđinci i gosti, obiteljske zadruge. Rezultati toga istraživanja i popratne slike objavljeni su u prigodnoj obljetničkoj monografiji KUU-a „Napredak“ Podravski Podgajci, Vrijeme-ljudi-događaji u sunakladništvu „Družine“ i KUU-a „Napredak“ 2016. godine (autori, Pavao Vilhelm – Manda Svirac) pod naslovom Baština i tradicija (str. 39-68).

Istraživanje o tekstovima i napjevima Gospi Fatimskoj U pripravama za Smotru crkvenog pjevanja 2017. godine u Vođincima i kroz suradnju s pučkim pjevačima ili zborovima i njihove prijave za Smotru, od navedenih skupina ustanovili smo da su samo Vođinačke počimajle iz Vođinaca poznavale i prijavile pjesmu Gospi Fatimskoj Trinaestoga svibnja, ostali nisu poznavali nijednu sličnu pjesmu. Toga, 13. svibnja 2017. godine u Vođincima imali smo prigodu čuti praižved-

bu aranžmana za 4 glasa napjeva Fatimske himne Nad fatmskim nebom koji je priredio Mario Bokun iz Dugog Sela (za širu javnost, napjev je objavljen na internet-skoj stranici Đakovačko-osječke nadbiskupije). U međuvremenu a u okviru programa Vođinci, Popijevke Blaženoj Djevici Mariji koje je Ministarstvo kulture uvrstilo u programe nematerijalne baštine, nastavili smo terensko istraživanje i dokumentiranje te objavili pjesmaricu PJEVAJMO GOSPI FATIMSKOJ. U njoj su teskt i 14 priloga pučkih i hrvatskih autorskih napjeva. Priredili su je Josip Matker i dr. sc. Manda Svirac. Zahvaljujemo svima koji su nam pomogli.

Uskrsni običaji Velikog tjedna Prikupljanjem građe na terenu, zapisivanjem i obradobom te objavljivanjem bavimo se više godina i u više mjesta. Spomenimo zapis iz Bukevja (Zagrebačka Posavina) 2006. godine pod nazivom Za Vuzem v Bukevju koji je rezultirao postavljenjem na scenu (autorica dr. sc. Manda Svirac). U izvornom, kajkavskom govoru u suradnji s KUD-om «Slavuj» iz Bukevja uvježbavao se govor, uskrsne pjesme i cijeli tijek običaja na sceni sa završnim dijelom domaćih plesova a sve to radi održivog razvoja običaja i lokalnih govora. Iste godine na Četvrtom hrvatskom slavističkom kongresu u Varaždinu dr. sc. M. Svirac predstavila ih je referatom Održivi razvoj lokalnih govora i scenska izvedba: Vuzem v Bukevju. Pod nazivom Od Cvjetnice do Uskrsa u Bogdanovcima za potrebe istoimene izložbe u Bogdanovcima, 2018. godine dr. sc. Marija Raguž provela je terensko istraživanje običaja metodom intervju

i metodom sudionik-promatrač uz sudjelovanje članova KUD-a „Seljačka sloga“ Bogdanovci. Bogdanovci su smješteni između gradova Vinkovaca i Vukovara, u njihovoj su neposrednoj blizini. Selo je za vrijeme Domovinskoga rata bilo okupirano. Stanovništvo je Bogdanovce napustilo 1991., a vratilo se u vrijeme mirne reintegracije, 1998. godine. Većinsko je stanovništvo hrvatske nacionalnosti. Identitetski sami sebe svrstavaju među Šokce.

Kazivači za potrebe istraživanja bili su Marija Anokić, rođ. Šimić (r.1933.), i Mario Kiš (r.1986). Oboje kazivača stalno su nastanjeni u Bogdanovcima. U mjestu nisu živjeli jedino u vrijeme progona.

Istraživanje je provedeno isključivo za potrebe izložbe i stoga nije sveobuhvatno, a podaci se odnose na doba neposredno nakon Drugoga svjetskog rata.

„Cvjetnica je u to doba, kao i danas, započinjala umivanjem u vodi s cvijećem. U prošlosti su djevojke i mlađe žene oblačile bijela skuta i oplečke, a gore tamnije svilene marame i pregače, najčešće tamnije boje. Na misu se ranije nosilo grančice drinka i cica-mace (grančice vrbe) na blagoslov, danas su zastupljene i maslinove grančice. Po povratku s mise, blagoslovljene grančice bi se zaticale za križ koji je obično bio smješten na ganku, odnosno na trijemu, a danas unutar kuće i tu ostaje do iduće Cvjetnice. Ranije bi se prilikom velikoga nevremena čitava zapalila ili dio uz molitvu u nadi da njegove posljedice neće biti strašne. Također, kazivači su spomenuli kako im je rečeno da oko osobe kojoj su se iskrivila usta (na način kao nakon

moždanoga udara, kako su objasnili) treba ju kaditi zapaljenom grančicom.

Obredi Velikoga tjedna započinju na Veliki četvrtak. U prošlosti se taj dan u Bogdanovcima na zemlji radilo samo do podneva. Popodne su mještani, kao i danas, išli na obrede Velikoga četvrtka u svoju crkvu. Djevojke su i mlađe žene na taj dan obvezatno morale nositi crvenu vezenu, tj. skuta uzdužno ukrašena crvenim vezom. Djeca su u prošlosti na taj dan nosila u crkvu šibe ukrašene jednostavnim urezima i šibala (udarala) po klecalima (klupama). Za vrijeme obreda, zavezala su se zvona i ne bi zvonila do Velike subote.

Na Veliki se petak od pamtivijeka do danas obvezatno posti. Tradicijski je jelovnik u Bogdanovcima toga dana predstavljala posna pogača. To danas više nije tako, već svatko jede posna jela po vlastitome izboru. Na Veliki petak je također zabranjeno raditi na zemlji, čega se mještani pridržavaju i danas. U Bogdanovcima je u prošlosti prijedodne bila pobožnost križnoga puta, a poslijepodne obredi Velikoga petka. Tada bi djevojke pjevale Gospin plač a pjevala se i Muka po Mateju neovisno o liturgijskoj godini. Djevojke i mlađe žene oblačile su vezenke crnom pređicom, crne suknene pregače i crne svilene ili glotane bluze. Mogle su umjesto vezenke obući crnu suknju uz odgovarajući pregač.

Toga dana su se pripremala, tj. ukrašavala uskrсна jaja. Preduvjet da bi osoba ukrašavala jaja bila je dovoljna količina vještine u tome, a ne, možda, određeni status ili pripadnost nekoj skupini. U Bogdanovcima su tradicijske tehnike ukrašavanja jaja održane do danas. Najzastupljenija je šaranje jaja rastopljenim voskom batik tehnika koja se ovdje naziva svilopis. Druga je vezenje ili oplitanje jaja raznim nitima, najčešće pamučnim

koncem i svilom tehnikom poznatom kao kosovski vez. Obično se veze istovrsnim materijalom u tri boje koje su podjedanko zastupljene, odnosno sa svakom se bojom radi u podjednako široj. Najzastupljenija kombinacija vezenja je trobojnica, crvene, bijele i plave, što predstavlja boje hrvatske zastave. Nakon što je vezenje koncem završeno, na vrhove omotanih sjecišta linija prišiju se zlatne ili srebrne šljokice. Na vrh se obično pričvrsti uzica kako bi jaje bilo moguće objesiti, a na donji dio jajeta obično se stave gombice, ukrasi od mnogo niti jednake dužine pričvršćenih na sredini tako da oblikom čine lopticu. Bojanje jaja se izvodi u vodi kuhanih ljusaka luka ili danas kupovnim bojama. Uvedene su i neke nove tehnike, ali ne može se sa sigurnošću reći u kojoj mjeri i koje sve vrste novih tehnika jer kazivači za potrebe ovoga istraživanja skloniji su tradicijskim tehnikama ukrašavanja jaja. Također, nije više ustaljeno ni da se jaja ukrašavaju jedino na Veliki petak. Treća je tradicijska tehnika, prema svjedočenju kazivača, najmanje cijenjena. Nazivaju je bróčke. To su jaja ukrašena tehnikom nanošenja raznih sličica ili listića trave i boje se u ljuskama luka tako da se jaje kuha u vodi kojoj su dodane ljuske. Tvrde da je to pogrdan naziv. Uslijed toga postupka, jaje dobiva smečkastu boju, znatno svjetliju na mjestima gdje su listići ili cvjetići stajali za vrijeme kuhanja, čime se dobije uzorak na površini jajeta.

Velika subota u Bogdanovcima je započinjala nabavljanjem velike uskršne svijeće (Trojstva i Jedinstva) iz Vukovara. Tom bi prilikom zvona bila razvezana. Na zvuk zvona, svi bi izašli na ulicu i kleknuli dok je svijeća prolazila. Nakon toga, mlađi bi ukućani pohitali tresti stabla voćki jer se vjerovalo kako će njihov urod

zbog toga biti bolji. Rano predvečer se odlazilo na uskršno bdijenje. Svatko bi ponio, kao i danas, svijeću koja će prilikom obreda biti blagoslovljena. Prije obreda palila se vatra na prostoru iza crkve, u doli jer se crkva nalazi na uzvisini. Osim svijeće, iz svake bi kuće netko ponio i zaimaču kutljaču i na nju stavio nešto žari od te vatre. S obzirom da obred nije bio vrlo kasno, ta bi se žar nosila kući, stavila na kućno ognjište i na njoj bi se kuhalo svetenje, hrana namijenjena za blagoslov. Danas nema obreda na Veliku subotu u Bogdanovcima, a jelo se kuha na Veliki petak. Svetenje se danas sastoji od istih namirnica kao i u prošlosti. Kuhaju se: kulin, kobasica, svinjski jezik i gužnjak, ovisno o sklonostima i mogućnostima pojedinoga kućanstva. Osim toga, na blagoslov se nosi: hren, sol, šibice, kruh, kuhana jaja (i ona ukrašena) i mladi luk – bijeli i crveni. Hranu na blagoslov nose žene na Uskrs ujutro. Ranije su ih nosile u korpama s dvije ručke, ispod ruke. One prekrivane velikim otarkom, tj. ukrasnim ručnikom pravokutnog domaćega bijelog platna. Nema očuvanih primjeraka takvih korpi u Bogdanovcima. Zamijenili su ih cegeri (duboke, duguljaste pletene torbe s ručkom). I oni se prekrivaju, ali manjim otarčićima, najčešće vezanim ili s utkanom šarom te šlingani. Prije velike mise na Uskrs okupila bi se cijela obitelj i blagovala blagoslovljenu hranu. Djevojke i mlađe žene u pravilu su na misu oblačile najsvećaniju nošnju, zlato, ukoliko su vremenske prilike to dopuštale. Na sam Uskrs nije se išlo nikamo, osim na misu. Tek bi se sutradan išlo čestitati Uskrs u druge kuće i rodbini.“ (M. Raguž).

Okrugli stol i Dani europske baštine

Za program Dani europske baštine 2017. godine u suradnji s Minsitarstvom kulture RH na temu "Baština i priroda: krajolik mogućnosti", a na poziv Ministarstva kulture (u takav program smo bili uključeni također 2016. g.), prijavili smo Okrugli stol na temu: VOĐINCI, IGRE NA BEDENKU, projekt zaštite, očuvanja i promocije kulturne nematerijalne baštine. Program je vezan za prirodnu i kulturnu baštinu i održan u nedjelja, 1. listopada 2017. godi-

ne. U dvorani KUD-a „Mladost“ iz Vođinaca, uvodno predavanje održala je i raspravu usmjeravala dr. sc. Manda Svirac, a Vođinačke počimajle otpjevale su nekoliko napjeva korizmenog i uskrsnog vremena te na sv. misi Litanije BDM (br. 5. iz pjesmarice Zapjevajmo danas, Vođinci 2016.). Drugi dio programa bio je na otvorenome u središtu sela na livadi Bedenak. Dječja skupina KUD-a „Mladost“ predstavila je nekoliko dječjih igara uz nešto posjetitelja,

obično članova „Družine i roditelja djece u programu. Potporu su pružili Ministarstvo kulture (promidžbeni dio) i donatori, Vođinačke počimajle i svećenik Ivan Janeš iz Đakova (putni trošak i prilog za domjenak).

Rasprava na Okruglom tolu

Igre na Bedenku

Izdavačka djelatnost

U 2017. godini:

- tiskana je pjesmarica Pjevajmo Gospi Fatimskoj s uvodnim tekstom i opisom terenskih istraživanja te 14 notnih priloga;

- objavljen je godišnjak „Družine” Putovanja br. 10;

- za potrebe Radionice vezenja jaja ponovljen je tisak deplijana;

- u povodu 25. obljetnice „Družine” objavljen je sažeti povijesni informativni listić.

U 2018. godini prenosimo dio letka o izložbi koju postavlja „Družina” u suradnji s Hrvatskim mariološkim institutom Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Jedna je izložba kroz 15 panoa dimenzija 100x80cm postavljena od 3.do 6. kolovoza u Pastoralnom centru Župe sv. Martina biskupa u Podravskim Podgajcima a u okviru Međunarodne smotre folklor 21. susret naroda i kultura i blagdana Majke Božje Sniježne. Druga je postavljena u Župi Kraljice sv. Krunice 21. i 22. kolovoza u Vođincima u okviru 19. smotre crkvenog pjevanja i blagdana BDM Kraljice svega stvorenoga i glasi:

Blažena Djevica Marija u hrvatskom pjesništvu

Kaligrafski ispis odabranih stihova

Kaligrafskim ispisivanjem vjerskih i književnih tekstova u različitim jezicima i u tri osnovne boje koje naglašavaju cjelovitost i stalnost želi se prikazati važnost i utjecaj štovanja Isusa i Marije na kulturu i život brojnih naroda svijeta te pokazati bogatu baštinu koja ih međusobno povezuje. Bogatstvo štovanja Marije na ovim prostorima vidljivo je i kroz postojanje brojnih marijanskih hodočasničkih središta, zbog čega je uz svaki stih pridodan lik Marije iz značajnijih svetišta vezanih uz Hrvate u domovini i izvan nje.

Idejni autor i autor kaligrafija: William Wolkowski, prof. emeritus Sveučilišta u Sorboni

Odabir stihova: dr. sc. Manda Svirac

Urednica izložbe i kataloga, prijevod: dr. sc. Mirela Hrovatin

Izdavači: Hrvatski mariološki institut, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Kršćanska sadašnjost d.o.o., Zagreb.

Međunarodna suradnja

O d samog osnivanja „Družina” je član međunarodnih organizacija i u kontinuitetu ostvaruje međunarodnu suradnju, danas najviše preko razmjene folklornih skupina. U 2017. godini međunarodna suradnja je ostvarena sa skupinama iz: Češke, Mađarske, Italije, Srbije (Vojvodine). S Moldavijom i drugi puta nismo se uspjeli dogovoriti. Veliki je problem također što se hrvatske skupine više ne odazivlju razmjeni, pa ne možemo osigurati

smještaj stranim skupinama za Susret naroda i kultura kao do sada. Neki naši članovi se sami organiziraju i dogovaraju nastupe na svojim lokalnim manifestacijama koje nisu u vrijeme Susreta naroda i kultura, što je nekada bilo nepisano zabranjeno pravilo. No, folklornih je skupina učlanjenih u “Družinu” sve manje jer se okreću nekim drugim sadržajima i ne prate dovoljno rad „Družine” i njene ciljeve zacrtane Statutom; najavljuje se neko novo razdoblje.

Za sada ostajemo na projektu EU ERASMUS u suranji s kolegama iz Italije a za početak takve suradnje zahvaljujemo našoj članici, dr. sc. Mariji Raguž. Druga je suradnja započela s IOV-om i njihovim tajništvom koje je također u Italiji.

PRENOSIMO

MEĐUNARODNA SMOTRA FOLKLORA

21. SUSRET NARODA I KULTURA

02. - 06. 08. 2018.

Program

03. 08. – 20 h Podravski Podgajci – *Otvorenje izložbe Blažena Djevica Marija u hrvatskom pjesništvu* / Pastoralni centar Župe sv. Martina

04. 08. Podravski Podgajci - Smotra folklora

17:30 h povorka

18:30 h sv. Misa u župnoj crkvi sv. Nikole

20:00 h nastupi

05. 08. Gundinci – 11 h – sv. misa i nastupi

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU HRVATSKI MARIOLOŠKI INSTITUT

i
“DRUŽINA” iz ZAGREBA

Pozivaju na I Z L O Ž B U

Blažena Djevica Marija u hrvatskom pjesništvu

**Kaligrafski ispis
odabranih stihova**

3.-6. kolovoza 2018.

Pastoralni centar Župe sv. Martina

PODRAVSKI PODGAJCI

21.-22. kolovoza 2018.

Župa Kraljice sv. Krunice **VOĐINCI**

Idejni autor i autor kaligrafija

Prof. emeritus William Wolkowski (Pariz)

Odabir stihova **dr. sc. Manda Svirac**, Urednica izložbe, kataloga i prijevod **dr. sc. Mirela Hrovatin (Zagreb)**

---

21. 08. Vođinci – ŽPS „Družine” Vođinačke počimajle i 10. obljetnica

17 sati – svečana sjednica

18:30 sv. misa – Župna crkva Kraljice sv. Krunice

Nakon mise procesija sa svijećama do Kapelice Gospe Lurdske u Voćarskoj ulici

22. 08. Vođinci – 19. smotra crkvenog pjevanja – pučki napjevi, gregorijanski koral i zborna pjevanje

19:30 sati – program u Župnoj crkvi Kraljice sv. Krunice

Ženska pjevačka skupina „Družine“ VOĐINAČKE POČIMAJLE iz Vođinaca, od zajedničkog prvog nastupa 2008. godine do danas, pjevanjem je obogatila razna crkvena događanja i smotre te sudjelovanje u raznim aktivnostima povezanim s tradicijom. Najstarije članice koje su nekada počimale liturgijsko pjevanje u Župi Kraljice svete Krunice u Vođincima, danas imaju 85 godina i svoje umijeće prenose na mlađe. Rado su predstavile svoje pjesme na tri nosača zvuka koje je Vođinka, dr. sc. Manda Svirac transkribirala i uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske „Družina“ objavila 2016. godine pod nazivom ZAPJEVAJMO DANAS. Sudjelovale su:

- U okviru međunarodne suradnje na smotri *Susret naroda i kultura* (2008., 2011. i 2014.);
  - Na Skupštini „Družine“ u ČUČERJU, RAKITOVICI, BABINOJ GREDI i BRODSKOM STUPNIKU;
  - u procesijama – VOĐINCI (2012., 2013., 2014.);
  - Na Smotri crkvenog pjevanja u organizaciji „Družine“ iz Zagreba u VOĐINCIMA svake godine do danas.
  - U okviru programa Dana europske baštine 2016. i 2017. godine pjevale su u Gradskom muzeju u VINKOVcima za vrijeme Radionice vezenja jaja u organizaciji „Družine“ kao i na Radionici vezenja jaja i na misi u župi Sv. Ćirila i Metoda u Vinkovcima te u VOĐINCIMA na Okruglom stolu „Igre na Bedenku“.
- Opisi događanja objavljeni su u *Glasu Koncila*, *Vjesniku Đakovačko – osječke nadbiskupije...*, *Vinkovačkim novostima* i dr.

Sikirevci

Podravski Podgajci

Vodinci

Podjela priznanja

Rokovci Andrijaševci

Drenjanci

Godišnjak "Družine" - čuvara tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga
godina XL, broj 11, Zagreb 2018.

Izdavač: "Družina" - čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga

Za izdavača: dr. sc. Manda Svirac

Glavna urednica: dr. sc. Manda Svirac

Suradnica: prof. dr. sc. Neda Pintarić

Fotografije: Iz arhive "Družine"

Grafičko oblikovanje i tisak: Mar-tis, Vinkovci

Naklada: 200 primjeraka

Za novčanu potporu zahvaljujemo Ministarstvu kulture Republike Hrvatske

www.druzina.hr